

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 35 dodaje się pkt 35a i 35b w brzmieniu:

„35a) pojazd nienormatywny – pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez ładunku są większe od dopuszczalnych, przewidzianych dla danej drogi w przepisach o drogach publicznych, lub którego wymiary lub rzeczywista masa całkowita wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych, przewidzianych w przepisach niniejszej ustawy;

35b) pilot – osoba odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz minimalizację utrudnień w ruchu drogowym w czasie przejazdu pojazdu;”;

2) w art. 6:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 11 i 12 w brzmieniu:

„11) funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu – podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ochranianych osób, obiektów i urządzeń;

12) pilot – podczas wykonywania czynności związanych z pilotowaniem przejazdu pojazdu nienormatywnego.”,

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 8 i 12 oraz ust. 4 pkt 2, mogą dawać polecenia lub sygnały uczestnikowi

ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze pod warunkiem ukończenia szkolenia organizowanego przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego. Pilot zabezpieczający przejazd pojazdu nienormatywnego będący osobą, o której mowa w ust. 1 pkt 1 – 3c i 9, nie podlega szkoleniu.”;

3) w art. 31 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) odległość między pojazdami wynosi nie więcej niż 3 m przy połączeniu sztywnym, a od 4 do 6 m przy połączeniu giętkim, przy czym połączenie jest oznakowane na przemian pasami białymi i czerwonymi albo zaopatrzone w chorągiewkę barwy żółtej lub czerwonej; przepisu tego nie stosuje się w razie holowania pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.”;

4) w art. 32:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do pojazdów uprzywilejowanych oraz pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Przejazd kolumny pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w skład której wchodzi powyżej 5 pojazdów jest dozwolony pod warunkiem uzyskania zezwolenia wojskowego na przejazd drogowy wydawanego przez właściwy organ wojskowy.”,

c) uchyla się ust. 7;

5) w art. 61:

a) uchyla się ust. 11,

b) dodaje się ust. 15 – 17 w brzmieniu:

- „15. Przy przewozie drewna jego rzeczywistą masę ustala się jako iloczyn objętości ładunku i normatywnej gęstości ustalonej dla danego gatunku drewna.
16. Minister właściwy do spraw środowiska i minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określają, w drodze rozporządzenia, gęstość drewna, uwzględniając w szczególności gatunki drewna mające zastosowanie w przemyśle i budownictwie, jego rodzaj i postać w jakiej jest ono przewożone, mając na uwadze potrzebę ustalenia masy przewożonego drewna w celu uniknięcia przekroczenia nacisków osi pojazdów i ograniczenia negatywnego wpływu na stan techniczny dróg.
17. Minister właściwy do spraw transportu może określić, w drodze rozporządzenia, sposób przewozu ładunku, a w szczególności jego mocowanie na pojeździe, mając na celu zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz ochronę środowiska naturalnego.”;

6) w art. 62:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej.”,

b) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Przejazd zespołu pojazdów złożonego z liczby pojazdów większej niż określona w ust. 4 lub o długości większej niż określona w ust. 4a wymaga zezwolenia, o którym mowa w art. 64d.”;

7) w art. 63:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisów ust. 1 – 3 nie stosuje się do przewozu pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej.”,

b) dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, warunki przewozu osób pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze bezpieczeństwo przewożonych osób.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Sprawiedliwości określą, w drodze rozporządzenia, warunki przewozu osób pojazdami Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej, mając na uwadze bezpieczeństwo przewożonych osób.”;

8) art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Art. 64. 1. Ruch pojazdu nienormatywnego jest dozwolony pod warunkiem:

1) uzyskania zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego odpowiedniej kategorii wydawanego, w drodze decyzji administracyjnej, przez właściwy organ, a w przypadku pojazdu nienormatywnego należącego do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pod warunkiem uzyskania zezwolenia wojskowego na przejazd drogowy wydawanego przez właściwy organ wojskowy;

2) przestrzegania warunków przejazdu określonych w zezwoleniu, o którym mowa w pkt 1;

- 3) pilotowania przejazdu pojazdu nienormatywnego przez pilota, w przypadku gdy pojazd przekracza co najmniej jedną z następujących wielkości:
    - a) długość – 23,00 m,
    - b) szerokość – 3,20 m,
    - c) wysokość – 4,30 m,
    - d) rzeczywista masa całkowita – 60 t;
  - 4) zachowania szczególnej ostrożności przez kierującego pojazdem nienormatywnym.
2. Wymiary, masa, naciski osi pojazdów nienormatywnych uprawnionych do poruszania się na podstawie zezwoleń kategorii I – VII oraz drogi, po których pojazdy te mogą się poruszać, są określone w tabeli stanowiącej załącznik do ustawy.
  3. Kierujący pojazdem nienormatywnym jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać uprawnionym osobom zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo wypis z zezwolenia w przypadku zezwolenia kategorii I.
  4. Organ wydający zezwolenie na przejazd pojazdu nienormatywnego prowadzi rejestr wydanych zezwoleń. W rejestrze umieszcza się w szczególności następujące dane:
    - 1) numer zezwolenia;
    - 2) datę wydania zezwolenia;
    - 3) kategorię zezwolenia;
    - 4) podmiotu, na który zezwolenie zostało wydane;
    - 5) pojazdu lub zespołu pojazdów, jeżeli zostały określone w zezwoleniu.”;

9) po art. 64 dodaje się art. 64a – 64i w brzmieniu:

„Art. 64a. 1. Zezwolenie kategorii I na przejazd pojazdu nienormatywnego jest wydawane w celu umożliwienia dojazdu do i z wskazanego w zezwoleniu miejsca i uprawnia do ruchu po wskazanej w zezwoleniu drodze.

2. Zezwolenie wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia.

3. Zezwolenie wydaje zarządca drogi właściwy dla drogi, po której ruch ma być wykonywany. Zezwolenie wydaje się, po uiszczeniu opłaty, w terminie 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o jego wydanie.

4. Zarządca drogi, wydając zezwolenie, wydaje także jego wypis lub wypisy w liczbie odpowiadającej liczbie pojazdów samochodowych określonych we wniosku o wydanie zezwolenia.

5. Zezwolenie wydaje się na podmiot wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia, na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy lub 12 miesięcy, bez wskazania pojazdów, którymi ma być wykonywany przewóz.

6. Opłatę za wydanie zezwolenia ustala się w wysokości stanowiącej iloczyn liczby wypisów i odpowiedniej stawki opłaty za zezwolenie w tej kategorii.

Art. 64b. 1. Zezwolenie kategorii II jest wydawane na przejazd nienormatywnego pojazdu wolnobieżnego, ciągnika rolniczego albo zespołu pojazdów składającego się

z pojazdu wolnobieżnego lub ciągnika rolniczego i przyczepy specjalnej.

2. Zezwolenie wydaje się na wniosek podmiotu wykonującego przejazd. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia.
3. Zezwolenie wydaje starosta właściwy ze względu na siedzibę wnioskodawcy albo miejsce rozpoczęcia przejazdu. Zezwolenie wydaje się po uiszczeniu opłaty, w terminie 3 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o jego wydanie.
4. Zezwolenie wydaje się na okres 12 miesięcy, wskazując w nim:
  - 1) podmiot wykonujący przejazd;
  - 2) pojazd, którym będzie wykonywany przejazd.
5. Do ruchu pojazdu nienormatywnego, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 64 ust. 1 pkt 3.

Art. 64c. 1. Zezwolenia kategorii III – VI na przejazd pojazdu nienormatywnego są wydawane na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy, 12 miesięcy lub 24 miesięcy, w celu przewozu ładunków niepodzielnych.

2. Zezwolenia nie wydaje się, jeżeli ładunek jest podzielny i może być przewieziony pojazdami, których masa, naciski osi oraz wymiary wraz z ładunkiem są dopuszczalne.
3. Zezwolenie wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia.
4. Zezwolenie wydaje:

- 1) właściwy ze względu na siedzibę wnioskodawcy albo miejsce rozpoczęcia przejazdu starosta – w zakresie zezwoleń kategorii III;
  - 2) Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad – w zakresie zezwoleń kategorii IV – VI.
5. Zezwolenie kategorii III i IV przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje także naczelnik urzędu celnego.
  6. Zezwolenie wydaje się po uiszczeniu opłaty, w terminie 3 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o jego wydanie. W przypadku niewydania zezwolenia zwraca się wniesioną opłatę.
  7. Zezwolenie wydaje się na podmiot wykonujący przejazd, wskazując w zezwoleniu pojazd, którym przejazd będzie wykonywany oraz sposób jego pilotowania, o ile jest ono wymagane. Do zezwolenia kategorii VI organ wydający zezwolenie dołącza wykaz dróg krajowych, po których przejazd pojazdu nienormatywnego może być realizowany.
  8. Podmiot posiadający zezwolenie kategorii V lub VI, planujący wykonanie przejazdu przez most lub wiadukt pojazdem, którego rzeczywista masa całkowita jest większa od dopuszczalnej, jest obowiązany zawiadomić pisemnie o terminie i trasie planowanego przejazdu właściwego dla tego mostu lub wiaduktu zarządcę drogi, w terminie 7 dni roboczych przed datą planowanego przejazdu, przy czym 7 dzień jest ostatecznym terminem wpływu zawiadomienia do organu.
  9. Zarządca drogi w przypadku, o którym mowa w ust. 8, najpóźniej 3 dni przed datą planowanego przejazdu, potwierdza przyjęcie zawiadomienia

i może określić warunki przejazdu przez most lub wiadukt albo zgłosić uzasadniony sprzeciw.

10. Warunki przejazdu pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt określa zarządca drogi, ustalając zależnie od potrzeb ograniczenia w zakresie ruchu, sposób przejazdu oraz przystosowanie obiektu do przejazdu.
11. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 9, może zostać zgłoszony przez zarządcę drogi, jeżeli stan technicznej sprawności mostu lub wiaduktu, po którym planowany jest przejazd pojazdu nienormatywnego, określony na podstawie przepisów Prawa budowlanego, uniemożliwia wykonanie tego przejazdu.
12. Zabrania się wykonywania przejazdu przez most lub wiadukt, w przypadku zgłoszenia sprzeciwu, albo niezgodnie z warunkami przejazdu przez ten obiekt.

Art. 64d. 1. Zezwolenie kategorii VII na przejazd pojazdu nienormatywnego jest wydawane na jednokrotny lub wielokrotny przejazd po drogach publicznych w wyznaczonym czasie, na trasie wyznaczonej w zezwoleniu. Zezwolenie wydaje się dla pojazdu, którego ruch, ze względu na jego wymiary, masę lub naciski osi, nie jest możliwy na podstawie zezwoleń kategorii I – VI.

2. Zezwolenie może być wydane, pod warunkiem że:
  - 1) ładunek jest niepodzielny i nie może być przewieziony pojazdami, których masa, naciski oraz wymiary wraz z ładunkiem są dopuszczalne;
  - 2) uzyskano zgodę na przejazd zarządcy drogi, właściwego dla trasy przejazdu;

- 3) istnieją możliwości wyznaczenia trasy przejazdu zapewniającej bezpieczeństwo oraz efektywność ruchu drogowego, a w szczególności:
  - a) natężenie ruchu umożliwia bezpieczny przejazd pojazdu nienormatywnego,
  - b) przejazd nie utrudni ruchu drogowego na znacznym obszarze,
  - c) stan technicznej sprawności budowli usytuowanych w ciągu rozpatrywanej trasy przejazdu, określony na podstawie przepisów Prawa budowlanego, umożliwia przejazd,
  - d) przejazd nie stwarza zagrożenia stanu technicznego obiektów budowlanych położonych w pobliżu trasy przejazdu.
3. Zezwolenie wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia.
4. Zezwolenie wydaje, po uzgodnieniu z innymi zarządcami dróg i po uiszczeniu opłaty, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, w terminie 14 dni roboczych od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 6. Jeżeli trasa przejazdu pojazdu nienormatywnego przebiega w granicach administracyjnych miasta na prawach powiatu i nie przebiega autostradą lub drogą ekspresową, zezwolenie wydaje prezydent miasta.
5. W przypadku niewydania zezwolenia zwraca się wniesioną opłatę.
6. Zarządca drogi właściwy ze względu na kategorię drogi, po której jest planowany przejazd, uzgadnia trasę przejazdu w terminie 3 dni roboczych od dnia

otrzymania pisemnego zapytania organu wydającego zezwolenie, uwzględniając warunki przejazdu i stan techniczny drogi.

7. Jeżeli przejazd pojazdu nienormatywnego wymaga określenia zakresu przystosowania infrastruktury drogowej położonej na trasie przejazdu, termin wydania zezwolenia może ulec przedłużeniu do 30 dni, z tym że organ wydający zezwolenie jest obowiązany powiadomić o tym podmiot składający wniosek w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.
8. Koszty związane z przystosowaniem odcinków dróg do przejazdu pojazdu nienormatywnego ponosi podmiot dokonujący tego przejazdu.
9. Do kosztów, o których mowa w ust. 8, zalicza się koszty dostosowania infrastruktury drogowej na trasie przejazdu pojazdu nienormatywnego, dostaw, usług lub robót, wskazanych w zezwoleniu na przejazd pojazdem nienormatywnym, wykonywanych przez dokonującego przejazd lub na jego rzecz, w tym koszty:
  - 1) wykonania niezbędnych ekspertyz i badań odcinków dróg i drogowych obiektów inżynierskich;
  - 2) przygotowania niezbędnej dokumentacji projektowej i kosztorysowej;
  - 3) czasowego usunięcia ograniczeń skrajni drogowej;
  - 4) wykonania wzmocnienia odcinków dróg i drogowych obiektów inżynierskich;
  - 5) wykonania robót zabezpieczających na trasie przejazdu pojazdu;

- 6) dokonania geometrycznych korekt trasy przejazdu lub występujących w jej ciągu skrzyżowań;
  - 7) budowy lub dostosowania lokalnych objazdów występujących na trasie przejazdu pojazdu;
  - 8) wykonania prac związanych z przywróceniem odcinków dróg do stanu poprzedniego lub stanu uzgodnionego z właściwym zarządcą drogi;
  - 9) dokonania zmian w organizacji ruchu lub przywrócenia jej stanu poprzedniego lub stanu uzgodnionego z właściwym zarządcą drogi.
10. Zezwolenie wydaje się na podmiot wykonujący przejazd pojazdem nienormatywnym, wskazując w nim:
- 1) okres ważności zezwolenia;
  - 2) trasę przejazdu;
  - 3) liczbę przejazdów;
  - 4) pojazd, którym będzie wykonywany przejazd;
  - 5) warunki przejazdu, w tym zakres dostosowania infrastruktury drogowej na trasie przejazdu;
  - 6) sposób pilotowania, o ile jest ono wymagane.
11. Zezwolenie jest ważne przez okres:
- 1) 14 dni – w przypadku zezwolenia na jednokrotny przejazd,
  - 2) 30 dni – w przypadku zezwolenia na wielokrotny przejazd
- liczonych od dnia wskazanego we wniosku o wydanie zezwolenia.

12. Opłatę za wydanie zezwolenia ustala się zgodnie z wzorem:

$$O_n = p_j + (n - 1) \times 0,8 \times p_j$$

gdzie:

– O_n – oznacza wysokość opłaty za wydanie zezwolenia,

– n – oznacza liczbę przejazdów pojazdu nienormatywnego,

– p_j – oznacza stawkę opłaty za zezwolenie na jednokrotny przejazd pojazdu nienormatywnego.

Art. 64e. 1. Przepisy art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 i 3, a także art. 64a – 64d nie dotyczą:

- 1) autobusu – w zakresie nacisków osi;
- 2) pojazdu, którego szerokość i długość bez ładunku nie jest większa od dopuszczalnych, przewożącego ładunek na zasadach określonych w art. 61 ust. 6, 8 i 9;
- 3) pojazdu biorącego udział w akcjach ratowniczych oraz przy bezpośredniej likwidacji skutków klęsk żywiołowych;
- 4) pojazdu zarządu drogi;
- 5) pojazdu Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Biura Ochrony Rządu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Służby Celnej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej, wykonującego zadania tych służb.

2. Minister właściwy do spraw transportu może zwolnić, w drodze decyzji administracyjnej, z obowiązku uzyskania zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego, pojazd wykonujący przejazd w ramach pomocy humanitarnej lub medycznej, pod warunkiem uzyskania na przejazd zgody zarządców dróg właściwych dla trasy przejazdu.
3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 2, wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu wykonującego przejazd i właściwego organu państwowego, samorządowego lub organizacji humanitarnej.

Art. 64f. 1. Ustala się maksymalną wysokość stawek opłat za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego w:

- 1) kategorii I – 240 zł;
  - 2) kategorii II – 120 zł;
  - 3) kategorii III – 2 400 zł;
  - 4) kategorii IV – 3 600 zł;
  - 5) kategorii V – 4 300 zł;
  - 6) kategorii VI – 5 800 zł;
  - 7) kategorii VII na jednokrotny przejazd pojazdu – 2 000 zł.
2. Maksymalne stawki opłat za wydanie zezwolenia ulegają corocznie zmianie na następny rok kalendarzowy w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w Dzienniku

Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. Minister właściwy do spraw transportu, mając na uwadze maksymalne stawki opłat określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego w poszczególnych kategoriach zezwoleń, z uwzględnieniem okresu, na jaki będą wydawane, kosztów wydania zezwolenia i stopnia oddziaływania przejazdu pojazdu nienormatywnego na infrastrukturę drogową.

Art. 64g. 1. Opłaty za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego są przekazywane przez:

- zarządcę drogi i starostę – do budżetów właściwych jednostek samorządu terytorialnego, za zezwolenia kategorii I – III;
  - naczelnika urzędu celnego – do budżetu powiatu właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celnego, za zezwolenia kategorii III;
  - naczelnika urzędu celnego i Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad – na wyodrębniony rachunek bankowy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, za zezwolenia kategorii IV – VII;
  - prezydenta miasta na prawach powiatu – do budżetu miasta, za zezwolenia w kategorii VII.
2. Środki z opłat gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad są przekazywane w terminie pierwszych dwóch dni roboczych po zakończeniu tygodnia, w którym wydano zezwolenie, na rachunek

Krajowego Funduszu Drogowego, z przeznaczeniem na budowę lub przebudowę dróg krajowych, drogowych obiektów inżynierskich i przepraw promowych oraz na zakup urządzeń do ważenia pojazdów.

3. Urzędy celne otrzymują prowizję od pobranych opłat za wydanie zezwolenia w wysokości 12 % pobranej opłaty.
4. Prowizja, o której mowa w ust. 3, stanowi dochód budżetu państwa.
5. Od opłat za wydanie zezwolenia urzędy celne odliczają prowizję, a pozostałą część opłaty, w terminie 4 dni po każdym kolejnych 10 dniach miesiąca, przekazują odpowiednio do podmiotów wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 64h. Minister właściwy do spraw transportu dokona wyboru producenta blankietów zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego z zachowaniem przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 64i. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki dystrybucji blankietów zezwoleń na przejazd pojazdów nienormatywnych,
- 2) sposób i tryb wydawania zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego, ustalając w szczególności:
  - a) warunki wyznaczania trasy przejazdu,
  - b) kryteria ustalania warunków przejazdu pojazdu nienormatywnego, w tym przejazdu przez most lub wiadukt,

3) wzory zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego oraz wzory dokumentów związanych z wydawaniem tych zezwoleń

– mając na uwadze potrzebę ujednoczenia zezwoleń i ułatwienie ich identyfikacji oraz sprawność dystrybucji blankietów zezwoleń, a także konieczność zapewnienia sprawności i przejrzystości procedury administracyjnej wydawania zezwoleń oraz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas przejazdu pojazdu nienormatywnego.

2. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób pilotowania pojazdów nienormatywnych oraz wyposażenie i oznakowanie pojazdów wykonujących pilotowanie, mając na uwadze potrzebę zapewnienia rozpoznawalności przejazdu pojazdu nienormatywnego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas takiego przejazdu.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określą, w drodze rozporządzenia, warunki poruszania się po drogach pojazdów nienormatywnych, o których mowa w art. 64e ust. 1 pkt 5, mając na uwadze konieczność zapewnienia porządku, sprawności i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

1) organy wojskowe właściwe do wydawania zezwolenia wojskowego na przejazd drogowy,

- 2) sposób i tryb wydawania zezwoleń wojskowych na przejazd drogowy,
  - 3) wzór zezwolenia wojskowego na przejazd drogowy oraz wzory dokumentów związanych z jego wydaniem,
  - 4) sposób organizacji i oznakowania kolumn pojazdów,
  - 5) warunki i sposób pilotowania pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz oznakowanie i wyposażenie pojazdu pilotującego
- mając na uwadze potrzebę ujednoczenia procedury wydawania zezwoleń wojskowych na przejazdy drogowe, sprawności wydawania zezwoleń wojskowych na przejazd drogowy oraz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas przejazdu pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.”;

10) w art. 129:

a) w ust. 2:

- po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) sprawdzania zezwolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, lub wypisu z tego zezwolenia;”,

- pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) pilotowania pojazdów, z wyłączeniem pojazdów nienormatywnych pilotowanych zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 3.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kontrola ruchu drogowego w stosunku do kierujących pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz w stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową kierujących innymi pojazdami, pilotowanie

pojazdów, a także kierowanie ruchem drogowym w związku z pilotowaniem pojazdów wojskowych należy do Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organów porządkowych. W tym zakresie Żandarmerii Wojskowej i wojskowym organom porządkowym przysługują uprawnienia policjantów określone w ust. 2.”,

c) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Dodatkowo funkcjonariusze odmawiają prawa wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pojazdem, jeżeli:

- 1) pojazd kierowany jest przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu, jeżeli nie ma możliwości zabezpieczenia pojazdu w inny sposób;
- 2) pojazd kierowany jest przez osobę nieposiadającą przy sobie wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania pojazdem lub używania pojazdu, dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia;
- 3) stan techniczny pojazdu zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska;
- 4) kierujący pojazdem nienormatywnym nie posiada wymaganego zezwolenia albo wypisu z tego zezwolenia.”,

d) uchyla się ust. 5;

11) w art. 130a:

a) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

- „1a. Pojazd jest usuwany z drogi na koszt wykonującego przejazd drogowy w przypadku, o którym mowa w art. 140ad ust. 2 pkt 2.”,
- b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:
- „2a. Od usunięcia pojazdu odstępuje się, jeżeli przed wydaniem dyspozycji usunięcia pojazdu lub w trakcie usuwania ustaną przyczyny jego usunięcia. Jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu w przypadkach, o których mowa w ust. 1 – 2, spowodowało powstanie kosztów, do ich pokrycia jest obowiązany właściciel pojazdu. Przepis ust. 10i stosuje się odpowiednio.”,
- c) ust. 5c otrzymuje brzmienie:
- „5c. Pojazd usunięty z drogi, w przypadkach określonych w ust. 1 – 2, umieszcza się na wyznaczonym przez starostę parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie.”,
- d) ust. 5f otrzymuje brzmienie:
- „5f. Usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w przypadkach, o których mowa w ust. 1 – 2, należy do zadań własnych powiatu. Starosta realizuje te zadania przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych lub powierza ich wykonywanie zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.”,
- e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Rada powiatu biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 – 2, oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze danego powiatu, ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat, o których mowa w ust. 5c, oraz wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a. Wysokość

kosztów, o których mowa w ust. 2a, nie może być wyższa niż maksymalna kwota opłat za usunięcie pojazdu, o których mowa w ust. 6a.”,

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Wydanie pojazdu następuje po okazaniu dowodu uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 6, a przypadku, o którym mowa w ust. 1a, również dowodu uiszczenia kaucji.”;

12) w dziale V dodaje się rozdział 4 w brzmieniu:

„Rozdział 4

Kary pieniężne za przejazd pojazdów nienormatywnych bez zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu

Art. 140aa. 1. Za przejazd po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych bez zezwolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, lub niezgodnie z warunkami określonymi dla tego zezwolenia, nakłada się karę pieniężną w drodze decyzji administracyjnej.

2. Decyzję administracyjną o nałożeniu kary pieniężnej wydaje właściwy ze względu na miejsce przeprowadzanej kontroli organ Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Granicznej, Służby Celnej lub zarządca drogi.

3. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada się na:

1) podmiot wykonujący przejazd;

2) organizatora transportu, nadawcę, odbiorcę, załadowcę lub spedytora, jeżeli okoliczności lub dowody jednoznacznie wskazują, że podmiot ten miał wpływ lub godził się na powstanie naruszenia określonego w ust. 1.

4. Nie wszczyna się postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, wobec podmiotu wykonującego przejazd, a postępowanie wszczęte w tej sprawie umarza się, jeżeli:
  - 1) okoliczności sprawy i dowody jednoznacznie wskazują, że podmiot, o którym mowa w ust. 3 pkt 1:
    - a) dochował należytej staranności w realizacji czynności związanych z przejazdem,
    - b) nie miał wpływu na powstanie naruszenia,lub
  - 2) rzeczywista masa całkowita pojazdu nienormatywnego nie przekracza dopuszczalnej wielkości lub wielkości określonej w zezwoleniu, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, a przekroczenie dotyczy wyłącznie nacisku osi pojazdu – przy przewozie ładunków sypkich oraz drewna.
5. Nie wszczyna się postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, wobec podmiotu wykonującego przejazd oraz inne czynności związane z przejazdem drogowym pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
6. W przypadku stwierdzenia przejazdu po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych należących do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia, lub niezgodnie z warunkami określonymi dla tego zezwolenia, organ kontroli, o którym mowa w ust. 2, powiadamia właściwy terytorialnie do miejsca

przeprowadzenia kontroli organ Żandarmerii Wojskowej.

7. Organ Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 6, występuje do dowódcy jednostki wojskowej organizującej przejazd drogowy lub do jego przełożonego z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, na zasadach określonych w ustawie o dyscyplinie wojskowej.

Art. 140ab. Wysokość kar pieniężnych, o których mowa w art. 140aa ust. 1, ustala się w wysokości:

- 1) 1 500 zł – za brak zezwolenia kategorii I i II;
- 2) 6 000 zł – za brak zezwolenia kategorii III-VI;
- 3) 15 000 zł – za brak zezwolenia kategorii VII;
- 4) 5 000 zł – za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt bez potwierdzonego zawiadomienia zarządcy drogi, o którym mowa w art. 64c ust. 8;
- 5) 3 000 zł – za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt, niezgodnie z warunkami określonymi przez zarządcę drogi, o którym mowa w art. 64c ust. 8;
- 6) 6 000 zł – za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt, przy zgłoszonym przez zarządcę drogi sprzeciwie, o którym mowa w art. 64c ust. 9;
- 7) 6 000 zł – za niedotrzymanie warunków przejazdu podanych w zezwoleniu kategorii VII.

Art. 140ac. 1. Od decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 140aa ust. 1, przysługuje odwołanie do organu nadrzędnego w stosunku do organu, który tę karę wymierzył, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

2. Karę pieniężną uiszcza się w formie przekazu na wskazany w decyzji rachunek bankowy w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna. Koszty związane z jej przekazaniem pokrywa obowiązany podmiot.
3. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 2, podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
4. Obowiązek uiszczenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 2, przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym kara powinna zostać uiszczona.

Art. 140ad. 1. W przypadku gdy podczas kontroli stwierdzone zostanie naruszenie, o którym mowa w art. 140aa ust. 1, przez zagraniczny podmiot mający siedzibę w państwie, z którym Rzeczypospolita Polska nie jest związana umową o wzajemnej egzekucji kar pieniężnych, osoba przeprowadzająca kontrolę pobiera kaucję w wysokości odpowiadającej przewidywanej karze pieniężnej.

2. Kaucję pobiera się:
  - 1) podczas kontroli na drodze – w formie gotówkowej, za pokwitowaniem na druku ścisłego zarachowania lub za pomocą karty płatniczej;

- 2) w terminie późniejszym – w formie przelewu na wyodrębniony rachunek bankowy organu prowadzącego postępowanie administracyjne w sprawie o nałożenie kary, przy czym koszty przelewu ponosi obowiązany podmiot.
3. Kaucja przechowywana jest na nieoprocentowanym rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 2 pkt 2. Koszty związane z uiszczeniem kaucji przez przelew na rachunek bankowy lub za pomocą karty płatniczej – koszty związane z autoryzacją transakcji i przekazem środków na właściwy rachunek bankowy – pokrywa obowiązany podmiot.
4. Kaucję przekazuje się:
  - 1) na rachunek bankowy, określony w decyzji o nałożeniu kary, w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, albo
  - 2) na rachunek bankowy podmiotu, który ją wpłacił, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji lub orzeczenia uchylającego decyzję o nałożeniu kary pieniężnej.
5. W przypadku gdy wysokość nałożonej kary jest mniejsza od wysokości pobranej kaucji, do powstałej różnicy stosuje się odpowiednio przepis ust. 4 pkt 2.
6. Odpowiedzialność za szkody spowodowane ruchem pojazdów nienormatywnych ponosi wykonujący przejazd pojazdem nienormatywnym.

Art. 140ae. 1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 140aa ust. 1, są przekazywane odpowiednio do budżetów

jednostek samorządu terytorialnego lub na wyodrębniony rachunek bankowy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

2. Środki z kar gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad są przekazywane w terminie pierwszych dwóch dni roboczych po zakończeniu tygodnia, w którym wpłynęły, na rachunek Krajowego Funduszu Drogowego, z przeznaczeniem na budowę lub przebudowę dróg krajowych, drogowych obiektów inżynierskich i przepraw promowych oraz na zakup urządzeń do ważenia pojazdów.
3. Urzędy celne i wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego otrzymują prowizję od pobranych kar pieniężnych w wysokości 12 % nałożonej kary.
4. Prowizja, o której mowa w ust. 3, stanowi dochód budżetu państwa.
5. Od kar pieniężnych urzędy celne i wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego odliczają prowizję, a pozostałą część kary, w terminie 4 dni po każdym kolejnych 10 dniach miesiąca, przekazują odpowiednio do podmiotów wymienionych w ust. 1.”;

13) dodaje się załącznik do ustawy w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej ustawy.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) pojazd nienormatywny – pojazd lub zespół pojazdów w rozumieniu art. 2 pkt 35a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.²⁾);”;

2) w art. 13:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Od opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz w ust. 2, są zwolnione:”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Korzystający z drogi publicznej jest zwolniony z opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i w ust. 2, w przypadku wykonywania przez niego przejazdu w ramach pomocy humanitarnej lub medycznej.”;

3) uchyla się art. 13c;

4) uchyla się art. 13g;

5) w art. 13k:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Karę pieniężną uiszcza się w formie bezgotówkowej za pomocą przekazu na właściwy rachunek bankowy lub za pomocą karty płatniczej, z tym że w przypadku przedsiębiorców zagranicznych możliwe jest uiszczenie kary pieniężnej w formie gotówkowej bezpośrednio organowi, który ją wymierzył.”;

b) po ust. 7 dodaje ust. 7a – 7e w brzmieniu:

„7a. W przypadku uiszczenia kary pieniężnej w formie gotówkowej organ wydaje pokwitowanie na druku ścisłego zarachowania, stanowiące dowód uiszczenia tej kary.

- 7b. Koszty związane z uiszczeniem kary pieniężnej przez przekazanie jej na rachunek bankowy, a w przypadku uiszczenia kary pieniężnej za pomocą karty płatniczej – koszty związane z autoryzacją transakcji i przekazem środków na właściwy rachunek bankowy – pokrywa wpłacający.
- 7c. Do czasu uiszczenia kary pieniężnej przez przedsiębiorcę zagranicznego pojazd kieruje się lub usuwa na jego koszt na najbliższy parking strzeżony, o którym mowa w art. 130a ust. 5c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.
- 7d. W zakresie postępowania w związku z usuwaniem pojazdu stosuje się odpowiednio przepisy art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.
- 7e. Zwrot pojazdu z parkingu następuje po ustaniu przyczyny skierowania pojazdu na parking i przedstawieniu przez kontrolowanego organowi, który wymierzył karę, dowodu uiszczenia kary pieniężnej.”;
- 6) w art. 18 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) wydawanie zezwoleń na przejazd pojazdów nienormatywnych;”;
- 7) w art. 39 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) poruszania się po drogach pojazdów nienormatywnych bez wymaganego zezwolenia lub w sposób niezgodny z przepisami ruchu drogowego;”;
- 8) w art. 40a:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Opłaty określone w art. 13 ust. 1 i 2, z wyłączeniem opłaty elektronicznej, w art. 13f ust. 1 i art. 40 ust. 3 oraz

kary pieniężne określone w art. 13k ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1 i 2 oraz w art. 40 ust. 12, a także opłaty z tytułu umów zawieranych na podstawie art. 22 ust. 2 i art. 39 ust. 7, są przekazywane odpowiednio do budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub na wyodrębniony rachunek bankowy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.”,

b) uchyla się ust. 2;

9) uchyla się art. 40b i 40c;

10) art. 40d otrzymuje brzmienie:

„Art. 40d. 1. W przypadku nieterminowego uiszczenia opłat, o których mowa w art. 40 ust. 3, opłat wynikających z umów zawieranych zgodnie z art. 22 ust. 2 i art. 39 ust. 7 oraz kar pieniężnych, o których mowa w art. 13k ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1 i 2 i art. 40 ust. 12, pobiera się odsetki ustawowe.

2. Opłaty, o których mowa w art. 40 ust. 3, wraz z odsetkami za zwłokę, opłaty, o których mowa w art. 13f ust. 1 oraz kary pieniężne, o których mowa w art. 13k ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1 i 2 i art. 40 ust. 12, wraz z odsetkami za zwłokę podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Obowiązek uiszczenia opłat, o których mowa w art. 13f ust. 1 i art. 40 ust. 3 oraz kar pieniężnych, o których mowa w art. 13k ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1 i 2 oraz w art. 40 ust. 12, przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym opłaty lub kary powinny zostać uiszczone.”;

11) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. Po drogach publicznych dopuszcza się ruch pojazdów o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Minister właściwy do spraw transportu ustala, w drodze rozporządzenia, wykaz:

1) dróg krajowych oraz dróg wojewódzkich, po których mogą poruszać się pojazdy o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi do 10 t,

2) dróg krajowych, po których mogą poruszać się pojazdy o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi do 8 t

– mając na uwadze potrzebę ochrony dróg oraz zapewnienia ruchu tranzytowego.

3. Drogi wojewódzkie inne niż drogi określone na podstawie ust. 2 pkt 1, drogi powiatowe oraz drogi gminne stanowią sieć dróg, po których mogą poruszać się pojazdy o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi do 8 t.”;

12) uchyla się załącznik nr 1 i 2 do ustawy.

Art. 3. W ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.⁴⁾) w art. 39b w ust. 1 pkt 11b otrzymuje brzmienie:

„11b) innych wpływów z opłat i kar określonych w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, wpływów z opłat i kar określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym oraz wpływów z opłat określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, z zastrzeżeniem ust. 3;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.⁵⁾) w art. 56 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zgodnie z przepisami o ruchu drogowym.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.⁶⁾) w załączniku do ustawy w części I w ust. 53 w kolumnie 4 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) decyzja zwalniająca z obowiązku uzyskania zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego, wykonującego przejazd w ramach pomocy humanitarnej lub medycznej”.

Art. 6. Do spraw wszczętych i nie zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. Zezwolenia wydane przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 9 w zakresie art. 64h, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410, Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i poz. 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462, Nr 234, poz. 1573 i 1574, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802 i 803, Nr 98, poz. 817 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 43, poz. 246, Nr 122, poz. 827, Nr 151, poz. 1013, Nr 152, poz. 1018, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1443, Nr 225, poz. 1466 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 30, poz. 151.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, Nr 23, poz. 136, Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 54, poz. 326, Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100 i 101, Nr 86, poz. 720 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 106, poz. 675, Nr 152, poz. 1018 i Nr 225, poz. 1466 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 155, poz. 1297 i Nr 172, poz. 1440, z 2006 r. Nr 12, poz. 61, z 2007 r. Nr 23, poz. 136 i Nr 99, poz. 666, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 19, poz. 101, Nr 86, poz. 720, Nr 115, poz. 966, Nr 143, poz. 1164, Nr 157, poz. 1241 i Nr 223, poz. 1776.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1574, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 86, poz. 720 i Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 43, poz. 246,

---

Nr 164, poz. 1107, Nr 225, poz. 1466, Nr 247, poz. 1652 i Nr 249, poz. 1656 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 30, poz. 151 i Nr 48, poz. 247.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 124, poz. 859, Nr 127, poz. 880 i Nr 128, poz. 883, z 2008 r. Nr 44, poz. 262, Nr 63, poz. 394, Nr 182, poz. 1121, Nr 195, poz. 1198, Nr 216, poz. 1367 i Nr 220, poz. 1414, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 57, poz. 466 i Nr 72, poz. 619 oraz z 2010 r. Nr 8, poz. 51, Nr 81, poz. 531, Nr 107, poz. 679 i Nr 167, poz. 1131.